

R

REVEIL-SERIE

In het licht van Gods aangezicht

THEODORUS VAN DER GROE

No. 488

OKTOBER 2012

THEODORUS VAN DER GROE

Theodorus van der Groe werd op 3 september 1705 te Zwammerdam geboren. Zijn vader, Ludovicus van der Groe, was daar predikant; de naam van zijn moeder is Johanna Laats. Ook van moederszijde behoorde Van der Groe tot een familie van predikanten. Met zijn oudere zuster Eva heeft Van der Groe zijn leven lang een nauwe geestelijke band onderhouden. Een jongere broer is later predikant geworden in Zoeterwoude.

In 1724 ging Theodorus theologie studeren in Leiden. Zijn eerste gemeente werd Rijnsaterwoude (1730). Daar raakte hij onder invloed van piëtistische gelovigen. Kritiek op zijn prediking raakte hem diep. Van der Groe en zijn zuster Eva, die na een echtscheiding bij hem was komen inwonen, beleefden daardoor een bekering; eerst Eva in september 1735, Van der Groe korte tijd daarna. Toen hij meer en meer bekend werd als bevindelijk predikant, verdiepte Van der Groe zich in de studie van de reformatorische theologie.

Intussen was hij in 1740 predikant geworden in Kralingen. Tot zijn dood op 24 juni 1784 is hij daar gebleven. In het jaar 1754 trouwde hij met Johanna Cornelia Bichon, die leefde van 1709-1785.

Als predikant van Kralingen kwam hij kritischer te staan tegenover de piëtistische geloofscultuur van zijn dagen. Velen richtten zich namelijk op het herkennen van de gevoelige tekenen van de wedergeboorte in hun ziel, zonder dat ze tot bewuste geloofszekerheid kwamen. Met een beroep op Calvijn en anderen leerde Van der Groe dat die

zekerheid tot het wezen van het geloof behoort. Niet tot het ‘welwezen’ van het geloof zoals toen velen leerden, waardoor men zich tevreden ging stellen met het voorbereidende ‘honger en dorsten’ naar de gerechtigheid. Van der Groe stelde dat men dan in feite nog de zaligmakende genade mist.

Terwijl hij met deze zaken theologisch en pastoraal worstelde, raakte hij geboeid door het werk van de Schotse predikers Ebenezer en Ralph Erskine. Zij vonden de juiste verhouding tussen een beschouwing van het verbond onder de beheersing van de uitverkiezing en een prediking met ruime aanbieding van de beloften van het Evangelie. Bevriende Rotterdamse uitgevers brachten vanaf 1747 vele preken van de Erskines in vertaling uit, die soms werden voorzien van uitvoerige inleidingen door Van der Groe. Deze voorredes gaan diepgaand in op de zojuist genoemde geloofsproblematiek.

Toen in 1749 de zogenaamde ‘Nijkerkse beroerten’ ontstonden, met als kenmerk plotselinge bekeringen en gemeenschappelijke emoties, verwierp Van der Groe deze opwekking als een uitwas van piëtistische geestdrijverij. Hij heeft in de jaren daarna zijn kritiek uitgewerkt in een tweedelig werk onder de titel “Toetssteen der ware en valse genade” (1752-1753). Met deze publicatie was zijn theologische reputatie in kerkelijk Nederland voorgoed gevestigd. Opmerkelijk is dat rond 1760, toen in piëtistische kring nieuwe spanningen ontstonden over de rechtvaardigingsleer, men de opvattingen van Van der Groe als tegenpool zag van die van Alexander Comrie, predikant te Woubrugge. Anders dan Comrie hield Van der Groe de vergeving

der zonden door God zo dicht mogelijk bij de bewuste geloofsdaad van de mens.

Uit de kerkenraadsnotulen van Kralingen blijkt dat Van der Groe zijn werk getrouw en gewetensvol heeft verricht, in harmonie met de andere ambtsdragers. Het hart van zijn werk was de prediking die hoorders uit de wijde omtrek naar Kralingen trok. Veel (afschriften van) preken zijn bewaard, o.a. een volledige verklaring van de Heidelbergse Catechismus. Hij preekte analytisch (woord voor woord werd uitgelegd) en onderscheidde in de toepassing zorgelozen, onbekeerlijken, bekommerden en bekeerden. Zijn talrijke biddagpreken getuigen van een profetische instelling. Hij verwachtte een duizendjarige bloeitijd voor de kerk na bekering van de Joden.

Van der Groe stond in zijn tijd bekend als een geleerd man, maar ook als een prediker met een negativistische inslag. Het is de vraag of dit terecht is. Ook persoonlijk omstandigheden kunnen een rol hebben gespeeld: op zijn portret is te zien dat hij halfblind was.

Toen hij stierf in 1784 werd hij bij zijn moeder en zuster begraven aan de voet van de Kralingse kansel.

Bron:

- Biografisch Lexicon voor de Geschiedenis van het Nederlandse Protestantisme, deel 6, pag. 98-101.

De preek die u hierbij wordt aangeboden is herschreven in de taal en stijl van het tegenwoordige Nederlands. Het is een preek uit de bundel "Elf leerredenen", uitgave W.M. den Hertog te Utrecht (z.j.).

IN HET LICHT VAN GODS AANGEZICHT

door

THEODORUS VAN DER GROE

“Velen zeggen: Wie zal ons het goede doen zien? Verhef Gij over ons het licht van Uw aanschijn, o HEERE!”

Psalm 4:7

Het is een heerlijke vermaning, die de Zoon van God, de Opperste Wijsheid, spreekt tot alle zondaren en onbekeerden onder de mensen (Spreuken 8:4-5): Tot u, o mannen, roep Ik, en Mijn stem is tot de mensenkinderen. Gij onverstandigen, verstaat kloekzinnigheid, en gij zotten, verstaat met het hart. Hier valt de naam op die de Zoon van God geeft aan alle onbekeerde mensen. Hij noemt ze onverstandigen en zotten, dwazen. Overal in het Woord van God worden de zondaars en onbekeerden door de Heilige Geest zo afgeschilderd. Wat zou daarvan de reden zijn, dat onbekeerden slecht, dwaas, zonder verstand, onwijs, zonder kennis of

wijsheid worden genoemd? Daar zijn verschillende redenen voor te geven. De belangrijkste is dat alle onbekeerde mensen niets weten van het ware en hoogste goed voor de ziel, en van de weg waarlangs dat wordt verkregen. Ze zoeken hun geluk daarom langs verkeerde wegen, waarop niets dan eeuwig verderf en de diepste rampzaligheid te vinden is. De Heilige Geest getuigt terecht van hen in Jesaja 55:2, dat zij hun geld uitgeven voor wat geen brood is. Er kan toch niets dwazers bedacht worden dan dat een mens zoekt en werkt om gelukkig te worden, maar op een totaal verkeerde manier? Hij voedt zich met ijdelheid, wordt blij om waandenkbeelden, zonde en vuil. Hij voelt zich rijk met klatergoud en valse schijn, terwijl hij geen idee heeft van de ware gelukzaligheid. Hij loopt naast de weg die tot de eeuwige zaligheid leidt!

Eigenlijk liggen alle mensen van nature in dit ziekenhuis, besmet met de vreselijkste ziekten. Ze rennen en werken van 's morgens tot 's avonds om maar wat te vinden wat hen blij kan maken en verzadigen. Het geneest hen niet. Alleen in de school van Jezus is genezing te vinden. Daar wordt geleerd dat er maar één goed is dat de mens nodig heeft om zich eindeloos te verblijden en hoogst gelukkig te

maken. Dat is alleen als God het licht van Zijn aangezicht over hem laat schijnen. Als Hij Zichzelf in en door Zijn Zoon Jezus Christus aan hem bekend maakt. Daar ontdekt hij dat God het hoogste Goed van de mens is, zodat de ziel vrede vindt door Hem te kennen, te dienen en lief te hebben. Hij leert dat hij voor tijd en eeuwigheid niets anders nodig heeft.

Hierbij valt alle schijn, die de mens buiten God zoekt en waar hij naar verlangt, helemaal in het niet! Alles wordt nu in de ogen van de mens schadelijk. De ziel gaat op een heel andere manier leven. Hij wordt anders werkzaam dan vroeger en roept met de dichter uit: Velen zeggen, wie zal ons het goede doen zien? Alsof hij zegt: de meeste mensen lopen en zoeken naar iets dat hen zal verzadigen. Maar wij verlangen niets anders dan dat Uw licht ons mag verlichten, dat U Uzelf aan ons bekend maakt en geeft dat wij U liefhebben, U proeven en van U genieten. Eén ding hebben wij van U verlangd, o Heere, daarmee zijn wij tevreden. Hierboven verlangen wij niets.

Wat de aanleiding of gelegenheid geweest is waarbij koning David deze psalm heeft gedicht, weten wij niet. Maar het is zeker dat hij hier spreekt tegen zijn tegenstanders, die zich verzetten tegen zijn

koningschap. Zij probeerden zijn eer te schande te maken. David probeert zijn vijanden te overtuigen van hun verkeerde en slechte daden tegen hem en zijn regering. Davids godvruchtige vermaningen hadden als doel om hen tot gehoorzaamheid en het vrezen van God te bewegen. Ook vermaande hij zijn tegenstanders, dat zij offers van gerechtigheid zouden offeren en op de Heere zouden vertrouwen, door tot Hem en Zijn genade de toevlucht te nemen.

Om hen des te meer tot die gestalte van het hart en die daden te bewegen, laat hij hen zien in onze tekst hoe dwaas het is, dat de meeste mensen hun hoogste goed in deze wereld zoeken, buiten God en Zijn gemeenschap. Maar wat de mens alleen verzadigen kan, dat ligt alleen in het licht van Gods aangezicht.

Onze tekst laat ons een levendig tafereel zien. Aan de ene kant de dwaasheid van de wereld. Tevergeefs zoekt en verlangt men naar het hoogste goed, buiten God. Aan de andere kant de geestelijke en hemelse wijsheid, zoals die geleerd wordt in de school van Christus. Hij zorgt ervoor dat de gelovige bondgenoot van de Heere zijn hoogste goed alleen zoekt in het liefelijk licht van Gods aangezicht, dat alleen de ziel kan verzadigen. Dit zijn twee belangrijke punten waar wij allen op

moeten letten. Daarom zullen we die onder Gods zegen wat verder overdenken.

1. We zien eerst de grote dwaasheid van de onbekeerde wereld die hun geluk en verzadiging zoekt buiten God.
2. Als tweede zien we de hemelse wijsheid van hen die van Christus zijn. Zij verlangen geen ander goed dan dat de Heere Zijn licht over hen laat schijnen.

1. Wij ontmoeten hier eerst de dwaasheid van de wereld, die door David als volgt wordt voorgesteld. Velen zeggen: wie zal ons het goede doen zien? Deze woorden worden op verschillende manieren uitgelegd, maar laat ieder het uitleggen naar het licht en inzicht dat hij hierin heeft ontvangen. Het lijkt ons dat David, als hij spreekt over velen, die zeggen: wie zal ons het goede doen zien, het oog heeft op onbekeerde mensen. Mensen die aards en wereldgezind leven, zonder te weten waarin het ware, hoogste goed van de mens ligt. Mensen die hun bedorven aard volgen en met hun verduisterd verstand hun geluk helemaal verkeerd zoeken in lege, ijdele dingen en goederen van de wereld. De dichter zal zelf uitleggen in het volgende vers,

dat hij zo'n wereldse mens bedoelt, als hij de Heere belijdt: Ú hebt vreugde in mijn hart gegeven, méér dan in de tijd dat zij hun koren en hun jonge wijn in overvloed hadden. Het woordje 'hun' is een bezittelijk voornaamwoord. Het wijst op bezit. 'Hun' zegt iets van de velen die zeggen: wie zal ons het goede doen zien? Het betekent dat God onze godvrezende dichter meer vreugde in zijn hart gaf, door het licht van Zijn aangezicht, dan die velen die genoten als hun voorraad koren en jonge wijn groeide.

Uit Davids woorden blijkt dus duidelijk dat hij met 'velen', de onbekeerde, onbegenadigde wereldse mensen bedoelt die hun geluk zoeken buiten God. Dit zal nog duidelijker blijken als we de woorden beter bestuderen. Het woord 'velen' geeft meteen al te denken aan de onbekeerde mensen, omdat die in het algemeen in de meerderheid zijn. Overal in Gods Woord zie je dat de onbekeerden als de grootste groep wordt onderscheiden van het kleine aantal van Gods volk, de gelovigen. Vooral in Davids tijd waren er veel onbekeerde mensen en weinig gelovigen. Hoor, hij klaagt: Behoud, o Heere, want de goedertierene ontbreekt, want de getrouwen zijn weinig geworden onder de mensenkinderen (Psalm 12:2). Als David spreekt over de blinde mensen,

die onbekeerd zijn en buiten Gods verbond en gemeenschap op de weg naar het verderf wandelen, benoemt hij hen met het woord ‘velen’. Zo spreekt ook de Heere Jezus, de Zaligmaker, in Mattheüs 7:13: Gaat in door de enge poort, want wijd is de poort en breed is de weg, die tot het verderf leidt, en velen zijn er die door deze ingaan.

Wat zeggen deze velen nu? Volgens David zeggen zij: Wie zal ons het goede doen zien? Je moet hierbij niet denken aan een letterlijk spreken met de mond, maar we denken aan een daad van het hart. Je spreekt met je gedrag, je handel en wandel. Maar ook met de innerlijke begeerte van je ziel. Dat noemen we sprekende daden. Hierdoor spreekt iemand gewoonlijk veel krachtiger dan met woorden. In die zin moeten we het woord ‘zeggen’ opvatten. Velen zeggen in hun zoeken en handelen: wie zal ons het goede doen zien?

Met ‘het goede’ wordt niets anders bedoeld dan dat wat de mens verzadigt of waardoor hij zich voldaan voelt. Het is datgene waarvoor hij kan leven en waaraan hij zijn liefde kan overgeven. Want de mens is een schepsel dat vele begeerten heeft en daar niet buiten kan. Er moet altijd iets zijn waar-

mee hij zijn begeerte kan verzadigen. Anders zou de mens niet kunnen leven, maar omkomen van ellende. Alles wat de begeerte van de mens kan verzadigen is het goed, waarvoor hij werkt om het te bezitten en ervan te kunnen genieten. Wat voor simpele kleinigheid het ook is, als het zijn begeerte maar kan verzadigen, dan is dat het hoogste goed waar hij naar streeft. Hier stelt hij het meest prijs op en hij heeft er al zijn geld en werk voor over.

Door de zonde is niet alleen de mens, maar zijn ook al zijn begeerten en neigingen helemaal bedorven. Die gaan slechts uit tot zondige dingen buiten God, Die toch het allerhoogste en eeuwige Goed is. Daarom begeert de mens niet anders dan een zondig, vals, bedrieglijk en schadelijk schijngoed. Dat kan alleen maar in aardse, vleeselijke dingen gezocht worden.

Er zijn veel verschillende aardse dingen die gezocht kunnen worden door de vele mensen met hun verschillende begeerten. Daardoor zoeken onbekeerde mensen niet allemaal hetzelfde, maar ieder begeert wat bij hem past, naar zijn aard en omstandigheden. Bijvoorbeeld, een dronkaard stelt zijn hoogste goed in de drank. Hij kijkt uit naar de gelegenheden om zijn begeerte naar drank te kunnen voldoen. Iedere

dag weer! Een ander voorbeeld: een hoerenloper vindt zijn hoogste goed in wellust en ontucht. Nog enkele voorbeelden: een gierigaard stelt zijn hoogste goed in het verzamelen van geld en goed. Voor een hoogmoedige is wereldse grootheid zijn hoogste goed. Een wellustig, werelds persoon hongert en dorst naar al het vermaak in dit leven. Een verstandige wereldwijze vindt zijn hoogste goed in allerlei aardse wetenschap. Hij slooft zich er dag en nacht voor uit en brengt er al zijn tijd in door. Een nette burger heeft als hoogste goed het volbrengen van al zijn aardse plichten in een eerlijke, fatsoenlijke, onbesproken levenswandel. Een werkheilige zoekt zijn voldoening in allerlei uitwendige godsdienstige plichten.

Kortom, ieder mens heeft iets dat hij als zijn hoogste goed najaagt. Daarin denkt hij zijn gelukzaligheid te vinden. Hij steekt er al zijn tijd in en hij voedt en verzadigt zo dagelijks de begeerten van zijn hart. Vandaar dus de grote verscheidenheid van bezigheden hier op aarde, waar ieder liefhebberijen heeft, waarmee hij zijn aardse leven vult.

De Heilige Schrift zegt dat alle mensen van nature dwalen als schapen en dat een ieder zich keert naar zijn eigen weg (Jesaja 53:6). Dit bedoelt David hier

als hij schrijft: Velen zeggen: wie zal ons het goede doen zien? Hij bedoelt hiermee alle werkzame pogingen en begeerten van de onbekeerde mensen. Hierdoor worden allen gedreven, ieder op zijn eigen manier, om zijn hoogste goed in de wereld te zoeken. Het zijn echter nietige, ijdele dingen, die de mens niet verzadigen, maar hem slechts voor korte tijd op aarde bezighouden en hem voor eeuwig ongelukkig maken. Het is of de dichter zeggen wil: iedere onbekeerde zoekt het goede in dit leven en zegt: wie zal mij het goede doen zien? Ieder verlangt naar iets op deze aarde, wat hem echter nooit verzadigen kan. Kijk, dat bedoelt de dichter met de woorden van onze tekst. Zo zien wij de dwaze mensen hongeren en dorsten naar waardeloze dingen. Zo geven zij hun geld uit voor wat geen brood is.

2. Maar de gelovige bondgenoot van de Heere handelt anders. Hij heeft in de school van Christus het ware, wezenlijke, hoogste goed voor de ziel leren kennen. Hij wil geen ander goed voor de honger van zijn ziel dan wat te vinden is in het licht van Gods aangezicht. Dat leert David ons met de smeekbede: Verhef Gij over ons het licht van Uw aangezicht. David, die de dwaze begeerten van de wereld naar allerlei schijngoed heeft laten zien,

laat daar de ernstige begeerte van Gods volk, Zijn bondgenoten, op volgen. Zij begeren dat de Heere over hen het licht van Zijn aangezicht zal verheffen. Deze man van God spreekt hier niet alleen voor zichzelf, maar in naam van het bondsvolk van de Heere. Dit drukt hij uit met het woord *ons*, dat in het meervoud staat. Verhef over ons het licht van Uw aangezicht. Hij wist dat al Gods kinderen het helemaal met hem eens waren en dat ze geen hoger goed zouden zoeken of wensen dan dat licht van het aangezicht van de Heere. Ze jagen daar fel naar en ze zijn erop gebrand om dit licht te vinden. Daarom richt hij deze smeking tot de Heere in naam van de hele Kerk of de gemeente van gelovigen voor wie hij deze psalm dichtte.

De aanspraak van zijn gebed richt hij tot God met de naam Jehova of HEERE. Hij geeft hiermee niet alleen Zijn hoogste macht aan, maar ook Zijn onveranderlijke trouw en goedheid om de verbondsbeloften, die Hij aan Zijn volk deed, te vervullen en bekend te maken. Het zijn heerlijke deugden in God, waarop de gelovigen in hun gebeden en smekingen met een oog van het geloof mogen zien. Dat is de grond van hun vrijmoedigheid en vertrouwen! Aan die Jehova of HEERE kent David een gezicht

toe. Hij bidt of hij het licht van Zijn aangezicht over Zijn gelovig volk wil verheffen. God de Heere, Die een ongeschapen en volmaakte Geest is, heeft helemaal geen lichamelijkeid, dus ook geen gezicht. Dat leren we uit de Heilige Schrift, maar ook uit het licht van de natuur. Dit moet dan ook niet letterlijk worden opgevat. Gods aangezicht kan op twee dingen duiden. Het is Zijn ongenoegen over de zonden, zie Psalm 34:17: Het aangezicht van de Heere is tegen de mensen die kwaad doen, om hun gedachtenis op de aarde uit te roeien. Of het betekent Zijn gunst, liefde, goedheid en genade. Dit laat Hij het krachtigst en duidelijkst zien in Zijn genadeverbond. We vinden dit in Numeri 6:25, waar staat: De Heere doe Zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig.

Maar omdat de Heere Zich niet op een andere manier kan openbaren dan in en door Christus, wordt Christus om die reden in de Bijbel het aangezicht van God genoemd. Zo bad Mozes of Gods aangezicht, dat is de Zoon van God, mee mocht gaan (Exodus 33:15). In Psalm 27:8 vermaant God de zondaar dat hij Zijn aangezicht, dat is ook hier Christus, zal zoeken. Daarom wordt Hij de Engel voor Gods aangezicht genoemd, Die Israël behouden heeft (Jesaja 63:9).

En werkelijk, Christus is ook het Aangezicht van

God. Want net zoals iemand aan zijn gelaatstrekken herkend wordt, zo wordt God gekend in en door de Zoon, Jezus Christus: het Beeld van de onzienlijke God (Kolossensen 1:15). De apostel Paulus beschrijft Hem in Hebrreeën 1:3 als het Afschijnsel van Gods heerlijkheid. God maakt zich bekend aan de zondaar door Christus, Wie Hij is en hoe Hij is. Want in Christus woont de volheid van de godheid lichamelijk (Kolossensen 2:9). In Hem ziet de gelovige zondaar Gods deugden en volmaaktheden het duidelijkst. Gods heiligheid en rechtvaardigheid kan hij zien in de dood van Christus. Zijn waarheid wordt in Christus bevestigd, omdat in Hem alle beloften van God 'ja en amen' zijn. Ook ziet hij Gods macht om de zondaar te verlossen en Zijn grote, oneindige wijsheid, in het uitvinden van zo'n passend middel tot zaligheid.

Kortom, alle rijkdommen van Gods barmhartigheid, genade en oneindige zondaarsliefde, worden aan de zondaar bekend gemaakt door het geven van Christus in de wereld. De Naam en de heerlijkheid van God worden alleen door Christus aan de wereld openbaar, zodat God alleen in het aangezicht van Zijn Zoon wordt gekend. De Zoon openbaart ons Wie en wat God de Vader is. Niemand heeft ooit God gezien, de eniggeboren Zoon, Die in de schoot

van de Vader is, Die heeft hem ons verklaard (Johannes 1:18). Dus wie Christus kent, kent God. Wie Christus niet kent, kent God niet. Wie Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien (Johannes 14:9). Paulus getuigt in 2 Korinthe 4:6, dat God in de harten van de gelovigen heeft geschenen, om hun verlichting te geven over de kennis van Gods heerlijkheid, in het aangezicht van Jezus Christus. Filippus vroeg aan Jezus: Toon ons de Vader. Jezus antwoordde: Die Mij gezien heeft, die heeft de Vader gezien. Geloof Mij dat Ik in de Vader ben en de Vader in Mij is. Dit is de eerste reden, waarom Christus het aangezicht van God genoemd wordt.

De tweede reden is de volgende: zoals God de Heere Zijn eeuwige liefde, barmhartigheid en genade in Christus aan de zondaar heeft laten zien, zo kan de zondaar Hem buiten Christus niet naderen. Hij is een verterend vuur en een eeuwige gloed, waarbij een zondaar niet wonen kan. Christus is alleen de Weg door Wie wij tot God komen. God, Die de Liefde zelf is, wordt zo niet gezien en ervaren, dan alleen in de Zoon, die Hij liefheeft. Christus lokt de zondaar als het ware door een vriendelijk aangezicht tot God, van Wie hij is afgefallen. In Christus komt God de zondaar op de meest liefelijke manier

tegemeet en zegt tot hem: Grimmigheid is er bij Mij niet; wie zou Mij als een doorn en distel de strijd laten aanbinden, zodat Ik hem zou aanvallen en hem tegelijk zou verbranden? Laat men zich liever aan Mijn macht vastklampen, laat men vrede met Mij sluiten; vrede moet men met Mij sluiten (Jesaja 27:4-5). Zie, hier blijkt dat Christus ons terecht wordt voorgesteld als Gods aangezicht. Door Hem maakt God Zich aan de zondaar bekend, en ontmoet Hij hem in liefde, goedertierenheid, genade en vrede.

Wat betreft dat aangezicht van God, koning David smeekt en bidt dat de Heere het licht daarvan over hem en over al Gods bondsvolk zal verheffen. Licht is in de Bijbel een symbool van kennis, blijdschap en alles wat goed is voor de mens. Zo betekent het licht van het aangezicht van de Heere datgene wat Paulus de verlichting van de kennis van Gods heerlijkheid, in het aangezicht van de Heere Jezus Christus, noemt (2 Korinthe 4:6). Christus is het Licht der wereld. Wie Hem volgt zal in de duisternis niet wandelen, maar zal het licht des levens hebben (Johannes 8:12). Er bestaat geen ander licht voor een duistere en blinde zondaar, dan Christus en Zijn zalige kennis. Hij wordt daarom de Zon der

gerechtigheid genoemd (Maleachi 4:2), de Morgenster, die in het hart opgaat, het Licht van de morgen, het Licht van de heidenen.

Kortom, in heel de Schrift wordt Christus afgebeeld en aan ons bekend gemaakt als het enige Licht om de duistere wereld te verlichten. Zoals de zon de bron van al het natuurlijke licht is, waardoor de duistere aarde verlicht wordt, zo is Christus de geestelijke Fontein van alle licht, in Wie de duistere zondaar het Licht ziet (Psalm 36:10).

Zonder Christus en Zijn kennis, die zaligmakend is, wandelt men in de duisternis, zonder enige openbaring van Gods heerlijkheid te kunnen krijgen, en van zijn eigen rampzaligheid en van de weg des Levens. Zonder de kennis en openbaring van Christus blijft dit voor de zondaar voor eeuwig verborgen. Daarom is het nodig dat de duistere ziel op een zaligmakende manier, met de kennis van Christus, als het aangezicht van God, wordt beschenen. De Christus gaat dan door de openbaring van Zijn kennis, in het hart van de zondaar schijnen. Want hij ontvangt het licht in zijn ziel door het gelovig aanschouwen van Christus, als het Aangezicht, het Beeld van de onzichtbare God. Dan ziet hij in het licht van Christus de glans van Gods heerlijkheid.

Alle aanbiddelijke en luisterrijke deugden van God worden in en door Christus aan de zondaar bekend gemaakt. Zijn ziel wordt daar op een bijzondere manier door ingenomen. God laat Zichzelf zien door dit licht van het aangezicht van Christus. Want het zalige licht, waardoor een verduisterde, maar uitverkoren zondaar door God wordt besche-
nen, is het kennen van God op een zaligmakende manier; het kennen van Zijn deugden, Zijn vol-
maaktheid en het kennen van de Verbondsgod in Christus. De zondaar krijgt het licht in zijn donkere
ziel als hij God leert kennen in Zijn oneindige en volmaakte heerlijkheid, Zijn aanbiddelijke heilig-
heid, rechtvaardigheid, eeuwige liefde, genade en goedertierenheid. Deze kennis van de schitterende
heerlijkheid van God is het licht dat alle duisternis in de ziel van een zondaar verdrijft. Wie dat licht
ontvangt, wandelt in het licht en heeft gemeenschap met God.

David omschrijft dit licht, de verlichtende ken-
nis van Gods heerlijkheid, als het licht van het
aangezicht van de Heere. Zoals we eerder zagen,
schrijft hij dit licht toe aan Christus, als het ge-
zicht, het beeld van God, omdat de zondaar dit
zaligmakende licht van Gods heerlijkheid alleen in

Christus ontvangt. Daarom wordt Christus overal in Gods Woord een licht genoemd. Dat is terecht, want Christus deelt het licht van Gods heerlijkheid uit, als Hij Zich bekendmaakt aan de zondaar en Zich openbaart. In Christus wordt het licht van God gezien (Psalm 36:10). Wie Christus met het geloofsoog ziet, ziet het gezicht en het beeld van de onzienlijke God. Zo verborgen als God is buiten Christus, zo helder openbaart Hij Zichzelf in Hem.

Omdat de heerlijkheid van God dus in Christus wordt gezien, wil David nu dat de Heere dit licht over Zijn volk zal verheffen. Hij smeekt hiermee twee dingen af van de Heere.

Ten eerste of Hij Zich in Christus meer en meer op een zaligmakende manier wil bekendmaken aan Zijn bondgenoten. Of Hij met Zijn glanzende heerlijkheid in hun donkere zielen wil schijnen. Hij vraagt of God hen, door het licht van Zijn Geest, meer wil inleiden; om een levendige en heldere geloofskennis te krijgen van al Zijn alles overtreffende deugden en heerlijke volmaaktheden, van Zijn aanbiddelijke heiligheid, rechtvaardigheid, wijsheid, almacht, goedertierenheid, genade en mensenliefde. Kortom, al het heerlijke dat in Hem is, zoals Hij dat alles in Christus openbaar maakt.

Met dit smeken heeft David op het oog dat Gods bondgenoten Gods heerlijkheid in Christus met een geloofsoog zien en naar dit beeld mogen worden veranderd.

Ten tweede smeekt David of de Heere in en door Christus Zijn liefde en de bewijzen van Zijn barmhartigheid en genade steeds meer aan Zijn volk wil openbaren. Het doel is dat Hij Zich in gunst aan hun zielen wil bekendmaken, zodat ze bestraald worden met Zijn licht, liefde, goedheid, genade en de vertroosting van Zijn Geest. Zo zullen hun harten met de gloed van Zijn goddelijke liefde worden verwarmd en opgewekt. Zo zullen ze meer en meer door Zijn licht worden verblijd. David wenst dat ze zullen ondervinden dat in het licht van het aangezicht van hun Koning, het leven is, en dat Zijn gunst is als de wolken van een late regen (Spreuken 16:15).

Kijk, zo begeert de koning David hier, dat de Heere het licht over Zijn volk zal laten opgaan. Zodat aan hen steeds meer duidelijk wordt dat het licht voor de rechtvaardige gezaaid is, en vrolijkheid voor de oprechten van hart (Psalm 97:11). Welgelukzalig is het volk dat het geklank kent, o Heere! Zij zullen in het licht van Uw aanschijn wandelen. Zij zullen zich de hele dag verheugen in Uw Naam (Psalm 89:16-17).

Dit is nu het grote goed van al Gods kinderen. Niets is er waarnaar zij meer behoren te verlangen en uitzien, dan dat de Heere steeds meer het licht van Zijn aangezicht over hen laat opgaan. Hieruit leeft een kind van God toch!? Hoe het ook met alle andere dingen gaat, als ze maar in het licht van Zijn aangezicht mogen wandelen en groeien! Zowel in genade als in kennis van hun Heere en Zaligmaker Jezus Christus. Zo genieten zij van het goed dat de ziel verzadigt, en vanwege de grote waarde hiervan, vinden zij alle andere dingen schadelijk.

De gelovigen onder het Oude Testament hebben maar weinig genoten van dit grote, zalige voorrecht, vergeleken met de gelovigen onder het Evangelie. Maar hoe zeer ook nu onder het Evangelie de Heere het licht van Zijn goddelijke liefde over Zijn gelovige kinderen laat schijnen, het zijn toch maar kleine eerstelingen en zwakke voorsmaken van wat zij eens, hierna voor eeuwig zullen genieten. Zij kennen, profeteren, smaken en ondervinden hier maar ten dele. Ze verlangen naar meer. Ze zien er naar uit, zoeken, bidden en wachten tot God Zich in Zijn heerlijkheid, gunst, goedertierenheid, liefde en genade door Christus verder aan hun ziel openbaart. Dat de God van alle genade en goedertierenheid

Zich levendiger en krachtiger openbaart, tot vergroting en opbouw van hun geestelijke kennis, geloof, heiligmaking, troost, vrede en blijdschap. Het is en blijft hun gebed: Verhef Gij over ons het licht van Uw aangezicht. Dit onderscheidt de kinderen van het licht van de kinderen van de duisternis, de gelovigen van de ongelovigen. De laatsten zoeken, zoals we eerder zagen, al hun goed in onbelangrijke dingen, die hun onsterfelijke, verlangende ziel niet kunnen verzadigen. Ieder van hen roept op zijn manier: wie zal ons het goede doen zien? Maar Gods kinderen hebben gezien en ervaren wat het is om te wandelen in het licht van het aangezicht van de Heere. Zij verlangen en zoeken geen hoger goed, dan dagelijks méér in dat goddelijke licht te mogen worden ingeleid. God in Christus te mogen kennen, genieten, loven en liefhebben. Het is hun goed om bij God te zijn, net als dat van Asaf.

Om op de Heere hun vertrouwen te stellen en te zien en te smaken dat Hij goed is (Psalm 34:9).

Toepassing

Kom, mijn toehoorders, vergelijk uzelf eens met wat we besproken hebben en kijk eens bij welke soort mensen u hoort. Of bij hen die hun goed en zaligheid in de wereld buiten God zoeken, of bij

hen die hun goed en zaligheid alleen zoeken in het licht van Gods aangezicht. Kijk eens naar wat u dagelijks doet. Waar bent u steeds mee bezig? Wat wilt u? Waar gaat uw hart naar uit? Als u daar diep over nadenkt, zult u het snel ontdekken. Waarmee stelt u zich tevreden? Waar leeft u voor? De meesten zullen merken dat ze bij andere dingen leven dan bij het licht van Gods aangezicht. Velen hebben dat licht nooit echt gekend en zijn er nooit door beschenen. Velen van u weten niet wat het is en hoe het gaat als de Heere met Zijn licht in het hart komt schijnen. Want dit licht van het Evangelie blijft verborgen en bedekt voor hen die verloren gaan.

O, dat de Heere velen van ons stil zal zetten om te zien in welke rampzalige duisternis en ongevoeligheid zij tot nu toe hebben geleefd. Dat er nooit een enkel straaltje van Zijn goddelijke licht in hun zielen geschenen heeft; maar dat zij tevreden zijn geweest met de liefde en schone schijn van deze wereld.

Tegelijkertijd moeten wij tot u zeggen, o kinderen van God, dat u gelukkig bent omdat u ‘het geklank kent’ en er iets van begrijpt wat het is om te wandelen in het licht van Gods aangezicht. Ook mag u zich in de Naam van de Heere verheugen. Er

was hier veel te zeggen tot bestraffing en waarschuwing, maar ook tot troost en bemoediging, maar de tijd is om.

Het staat voor ons vast dat u ervan overtuigd bent dat het hoogste goed voor uw ziel is dat de Heere Zijn licht meer en meer over u verheft. Ik hoop dat het u er echt om te doen is, deze genade van de Heere te mogen ontvangen. Om steeds meer in Christus het licht van Gods heerlijkheid te zien, en Zijn liefde, genade en goedertierenheid te ervaren. Hoe u er ook aan toe bent: het licht van Gods aangezicht hebt u nodig. Dit is toch het leven voor de ziel. De bron, waaruit alle zaligmakende genade voortkomt.

De heerlijkheid van God, die schijnt in het aangezicht van Christus, is voor al Gods kinderen het heerlijkste goed waaraan zij denken en waaraan zij zich met al hun liefde hechten. Daarom moet u niet tevreden zijn met het kleine beetje dat u ervan gezien en ervaren hebt. U moet uitzien naar verdere openbaring van Gods heerlijkheid en liefde aan uw ziel. Groei dagelijks in de genade en kennis van Christus. Lees ijverig in het Woord van God. Hierdoor wil God Zich verder openbaren in Zijn heer-

lijkheid. Het is Jezus' eigen bevel: Onderzoek de Schriften! Wees niet tevreden met een simpele beschrijving met uw verstand van de heerlijke deugden van God, die Hij in Christus heeft geopenbaard, zodat u ze slechts kent uit het Woord en ze toestemt als waarheid. Maar vraag de Heere om door het geloof een indruk te mogen krijgen in uw hart dat u er het hoogste belang bij heeft en dat uw ziel naar het beeld van God moet worden veranderd.

Richt u veel op een geestelijke gezindheid, om vrij te zijn van wereldse genoegens en zorgen. Maak het een gewoonte om de heerlijke deugden van God in het aangezicht van Jezus Christus gedurig te overdenken. Hierdoor kan God Zijn licht over u laten stralen. Veel oprechte christenen gaan in het donker omdat zij dit vreemd en moeilijk vinden. Wilt u echt dat de Heere het licht van Zijn aangezicht over u doet opgaan? Nu, blijf dan dichtbij dat licht! Probeer er veel in te wandelen! Overdenk veel de genade van God in Christus en word hierin overvloedig. Gewen u dan aan Hem en heb vrede (Job 22:21)! Maak verschil tussen het licht en de duisternis. Als de Heere Zijn licht voor u verbergt, laat Hem dan toch niet los, maar roep steeds met de psalmdichter van Psalm 43: Zend Uw licht en uw waarheid, dat

die mij leiden. Volhard erin Hem te zoeken in uw bidden, mediteren en in het lezen en horen van Zijn Woord, totdat de Heere Zichzelf in genade aan u bekend maakt.

Ten slotte: volg het voorbeeld van David! Smeek voortdurend tot de Heere of Hij uw ziel met Zijn genade zal komen beschijnen. De tijd zal eens komen, kinderen van God, dat de Heere uw smekingen voor altijd zal verhoren en voor eeuwig het licht over u laat opgaan. Dat is als Hij u zal opnemen in het ontoegankelijke licht in de hemel, waar geen zon of maan u meer zal beschijnen, maar waar de Heere Zelf u voor eeuwig tot een licht zal zijn en het Lam uw kaars.

AMEN

Ja, ik wens abonnee te worden op de Reveil-serie.

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode:

.....

Plaats:

.....

Zend ook een proefnummer aan:

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode

.....

Plaats:

.....

.....
(Handtekening)

In open envelop zonder postzegel zenden aan:

Pieters Grafisch Bedrijf bv
Antwoordnummer 5
4500 WC GROEDE

Uitgave

STICHTING “SMYTEGELT-FONDS”

REVERIEIL-SERIE

Voorzitter

Ds. J. Westerink, Urk

Secretariaat

Heereweg 7, 2161 AB Lisse.

Vrije giften en abonnementsgeld

storten op ING Bank nr: 581492

t.n.v. Penningmeester

“Smytegeltfonds”, Scherpenzeel

Abonnement: € 9,- per jaar (10 ex.)

Opgave nieuwe abonnees en adreswijzigingen

(bij voorkeur schriftelijk) aan:

Pieters Grafisch Bedrijf bv,

Postbus 12,

4503 ZG GROEDE

of per e-mail: reveil@pietersgroede.nl

www.reveilserie.nl